

Luonnos 18.4.2013

Valtioneuvoston asetus

poliisilaitosten toimialueista

Annettu Helsingissä päivänä kuuta 2013

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 6 §:n 1 momentin nojalla, sellaisena kuin se on laissa 497/2009:

1 §

Poliisilaitosten toimialueet

Helsingin poliisilaitoksen toimialueena on Helsingin kihlakunta.

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen toimialueena ovat Espoon, Lohjan, Raaseporin ja Vihdin kihlakunnat.

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen toimialueena ovat Hyvinkään, Keski-Uudenmaan, Loviisan, Porvoon ja Vantaan kihlakunnat.

Lounais-Suomen poliisilaitoksen toimialueena ovat Kaarinan, Kankaanpään, Kokemäen, Loimaan, Porin, Raision, Rauman, Salon, Turun, Turunmaan ja Vakka-Suomen kihlakunnat.

Hämeen poliisilaitoksen toimialueena ovat Forssan, Heinolan, Hämeenlinnan, Lahden ja Riihimäen kihlakunnat.

Kaakkois-Suomen poliisilaitoksen toimialueena ovat Haminan, Imatran, Kotkan, Kouvolan ja Lappeenrannan kihlakunnat.

Pohjanmaan poliisilaitoksen toimialueena ovat Alavuden, Kauhajoen, Kaustisen, Kokkolan, Kyrönmaan, Lapuan, Mustasaaren, Närpiön, Pietarsaaren, Seinäjoen ja Vaasan kihlakunnat.

Sisä-Suomen poliisilaitoksen toimialueena ovat Ikaalisten, Jyväskylän, Jämsän, Kangasalan, Keuruun, Mäntän, Nokian, Saarijärven,

Tampereen, Valkeakosken, Vammalan ja Äänekosken kihlakunnat.

Itä-Suomen poliisilaitoksen toimialueena ovat Ilomantsin, Joensuun, Juvan, Kiteen, Koillis-Savon, Kuopion seudun, Lieksan, Mikkelin, Nurmeksen, Pieksämäen, Savonlinnan, Sisä-Savon, Varkauden seudun ja Ylä-Savon kihlakunnat.

Oulun poliisilaitoksen toimialueena ovat Haapajärven, Kajaanin, Kuhmon, Kuusamon, Limingan, Oulun, Pudasjärven, Raahen, Suomussalmen ja Ylivieskan kihlakunnat.

Lapin poliisilaitoksen toimialueena ovat Inari-Utsjoen, Kemin, Kittilän, Koillis-Lapin, Käsivarren, Ranua-Posion, Rovaniemen, Sodankylän, Tornion ja Tornionlaakson kihlakunnat.

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksessa on alueellinen yksikkö, jonka toimialueena on Raaseporin kihlakunta. Pohjanmaan poliisilaitoksessa on alueellinen yksikkö, jonka toimialueena ovat Mustasaaren, Närpiön ja Pietarsaaren kihlakunnat. Lounais-Suomen poliisilaitoksessa on alueellinen yksikkö, jonka toimialueena on Turunmaan kihlakunta.

2 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014.

Tällä asetuksella kumotaan kihlakuntien poliisilaitosten toimialueista annettu valtioneuvoston asetus (1031/2007).

Ennen asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä päivänä kuuta 2013

Sisäasiainministeri

Esittelijä

SISÄASIAINMINISTERIÖ**Muistio****Liite****Luonnos 18.4.2013****VALTIONEUVOSTON ASETUS POLIISILAITOSTEN TOIMIALUEISTA**

Poliisin hallinnosta annetun lain (110/1992) 6 §:n 1 momentin mukaan paikallinen poliisitoimi järjestetään kihlakunnittain siten, että poliisilaitoksen toimialueena on yksi tai useampi kihlakunta. Poliisilaitos vastaa myös poliisin tehtäviin liittyvien kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta toimialueellaan. Valtioneuvoston asetuksella säädetään poliisilaitoksista, joiden toimialueena on useampi kihlakunta. Poliisilaitoksella voi olla alueellisia yksiköitä. Valtioneuvoston asetuksella säädetään alueellisen yksikön toimialueesta. Alueellisen yksikön kielellisestä asemasta säädetään kielilain (423/2003) 6 §:n 2 momentissa. Sisäasiainministeriö päättää poliisilaitoksen toimipisteiden, mukaan lukien pääpoliisiasemien, sijaintipaikoista.

Pykälän 2 momentin mukaan muodostettaessa poliisilaitos, jonka toimialueena on useampi kihlakunta, tulee ottaa huomioon eri alueiden erityispiirteet, kuten asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenne yhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan.

Valtioneuvoston asetuksella ehdotetaan säädettäväksi poliisilaitosten toimialueista. Asetus kumoaisi voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen kihlakunnan poliisilaitosten toimialueista (1031/2007).

Asetuksen antaminen liittyy poliisin hallintorakenneuudistuksen kolmanteen vaiheeseen ja sitä koskevaan hanketyöryhmän esitykseen (sisäasiainministeriön julkaisut 34/2012 ja 6/2013). Hallintorakenneuudistuksen johdosta eduskunnalle on 14.3.2013 annettu hallituksen esitys laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 15/2013 vp), jossa muun muassa liikkuva poliisi hallinnollisena poliisiyksikkönä ehdotetaan lakkautettavaksi ja liikkuvan poliisin henkilöstö ja tehtävät ehdotetaan siirrettäväksi pääsääntöisesti poliisilaitoksiin. Asetus poliisilaitosten toimialueista ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014 samanaikaisesti hallituksen esityksen mukaisten poliisiyksiköitä koskevien uudistusten kanssa. Hallintorakenneuudistukseen liittyy lisäksi poliisikoulutusta koskeva uudistus, jota koskeva hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Poliisiammattikorkeakoulusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi on tarkoitus antaa eduskunnalle keväätistuntokaudella 2013. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan myös vuoden 2014 alusta.

Toimialueuudistuksessa poliisilaitosten määrä vähennettäisiin nykyisestä 24:stä 11:een taloudellisten ja toiminnallisten etujen saavuttamiseksi. Esitetty poliisilaitosten määrä olisi nykyisen johtorakenteen ja toimivien poliisityön rakenteiden säilyttämiseksi taroituksenmukainen. Poliisilaitosten määrän vähennys mahdollistaisi hallituksen esityksessä (HE 15/2013 vp) todetulla tavalla poliisihallinnon johtamisen terävöittämisen, tulosohjauksen vahvistamisen ja valtakunnallisen johtoryhmätoiminnon käyttöönoton.

Poliisilaitosten toimialueita esitetään muutettavaksi yhdistämällä nykyisten poliisilaitosten toimialueita seuraavasti:

Esitetyt laitokset	Nykyiset PL	Väestö		Työntekijät		Rikoslakirikokset	
		nykyinen	yht.	nykyinen	yht.	nykyinen	yht.
Helsinki	Helsinki	595 384	595 384	1 656	1 656	97 101	97 101
Länsi-Uusimaa	Länsi-Uusimaa	433 668	433 668	552	552	36 912	36 912
Itä-Uusimaa	Itä-Uusimaa	297 695	520 006	452	752	36 009	57 018
	Keski-Uusimaa	222 311		300		21 009	
Lounais-Suomi	Varsinais-Suomi	467 217	693 784	678	1 020	46 422	67 505
	Satakunta	226 567		342		21 083	
Häme	Päijät-Häme	202 236	377 466	330	579	21 685	37 544
	Kanta-Häme	175 230		249		15 859	
Kaakkois-Suomi	Kymenlaakso	181 829	315 140	297	508	17 470	30 666
	Etelä-Karjala	133 311		211		13 196	
Pohjanmaa	Etelä-Pohjanmaa	193 735	441 325	260	624	14 905	33 715
	Pohjanmaa	129 428		194		10 155	
	Keski-Pohjanmaa	118 162		170		8 655	
Sisä-Suomi	Pirkanmaa	491 472	765 851	665	1 067	43 384	68 048
	Keski-Suomi	274 379		402		24 664	
Itä-Suomi	Pohjois-Savo	248 130	567 774	369	872	22 177	52 074
	Pohjois-Karjala	165 906		256		14 458	
	Etelä-Savo	153 738		247		15 439	
Oulu	Oulu	247 636	479 185	377	728	24 706	44 001
	Jokilaaksot	124 075		156		9 586	
	Kainuu	77 984		136		6 919	
	Koillismaa	29 490		59		2 790	
Lappi	Lappi	100 047	183 330	211	384	9 162	17 063
	Peräpohjola	83 283		173		7 901	

Toimialueuudistuksen lähtökohdat

Poliisin hallintorakennemuutoksen kolmannen vaiheen tavoitteena on turvata poliisitoiminnan nykyinen hyvä taso.

Poliisilaitosten toimialueiden muodostamisen lähtökohtana ovat poliisin hallinnosta annetun lain 6 §:ssä mainitut alueiden erityispiirteet, joita ovat asukasmäärä, asukastiheys, laajuus, liikenneyhteydet sekä kieliolot ja aluejaotuksen vaikutus viranomaisen kielilain 6 §:ssä tarkoitettuun kielelliseen asemaan. Poliisilaitoksista muodostetaan alueellisesti ja toiminnallisesti tasakokoisempia ja suurempia, jotta taloudelliset hyödyt voidaan saavuttaa, säilyttäen kuitenkin nykyinen kaksipuolainen johtamisjärjestelmä ja operatiivisen poliisitoiminnan rakenteet. Erityisesti pienempiä laitoksia yhdistetään suuremmiksi kokonaisuuksiksi (harva-alueet, Pohjois-Suomi, Pohjanmaan alue). Poliisilaitosten toiminta-alueiden tulee olla myös poliisitoiminnallisesti tarkoituksenmukaisia. Poliisitoiminnallisesti merkityksellisiä tekijöitä ovat väestö, liikenneyhteydet ja poliisitoiminnallinen yhteistyö eri poliisilaitosten välillä (esimerkiksi yhteistyö rikostorjunnassa).

Poliisilaitosalueiden muodostamisessa huomioituja erityiskriteerejä

Helsingin poliisilaitoksen koko ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet puoltavat Helsingin poliisilaitoksen säilymistä erillisenä poliisiyksikkönä pienestä maantieteellisestä toiminta-alueesta huolimatta. Uudessa poliisilaitosjaossa Helsinki olisi edelleen toimintavolyymiltaan suurin. Länsi-Uudenmaan poliisilaitos on Helsingin poliisilaitoksen ohella ainoa poliisilaitos, jonka toimialueeseen ei esitetä muutoksia.

Harva-alueiden erityispiirteet on huomioitu muodostamalla Pohjois-Suomeen kaksi poliisilaitosta. Näin pyritään varmistamaan väestöllisesti ja maantieteellisesti poikkeavan Lapin erityistarpeiden huomiointi.

Varsinais-Suomen ja Satakunnan poliisilaitosten yhdistäminen muodostaa toiminnallisesti eheän alueen. Uusi poliisilaitos sijoittuu kahdelle hätäkeskusalueelle, mikä huomioidaan hälytystoiminnan organisoinnissa.

Pirkanmaan ja Keski-Suomen poliisilaitosten yhdistäminen muodostaa alueellisesti keskikokoisen mutta väestöltään suurimman ja toimintavolyymiltaan toiseksi suurimman poliisilaitoksen. Alueelle jää kaksi vahvaa keskusta: Tampereen ja Jyväskylän seudut. Uusi poliisilaitos sijoittuu kahdelle hätäkeskusalueelle, mikä huomioidaan hälytystoiminnan organisoinnissa.

Hälytystoiminnan (ja siihen läheisesti liittyvän valvontatoiminnan) johtamisen ja ohjauksen toimiminen virheettömästi ja tehokkaasti on kriittinen laatutekijä poliisitoiminnassa. Maantieteellisillä toiminta-alueilla on keskeinen merkitys hälytystoiminnassa erityisesti hälytyskeskustoiminnan, viranomaisyhteistyön ja viestiliikenteen näkökulmasta.

Poliisilaitosalueiden uudistuksessa lähtökohtana on nykyisten poliisin hälytysalueiden ja kenttäjohtoalueiden (joita on poliisilaitoksissa 1–3) säilyttäminen maantieteellisesti ja toiminnallisesti nykyisen kaltaisina. Poliisilaitoksen sisällä olisi 2–3 hälytysaluetta erillisten sektorinjohtojen alaisuudessa. Tällainen järjestely on Lounais-Suomen ja Sisä-Suomen poliisilaitosten alueella välttämätön, koska uudet laitokset sijoittuvat kahden erillisen hätäkeskusten yhteistoiminta-alueelle. Esimerkiksi Varsinais-Suomi ja Satakunta toimivat nykyiseen tapaan toisistaan erillisinä hälytysalueina henkilöstön, kenttäjohdon ja radioliikenteen osalta. Muissa poliisilaitoksissa voidaan tarvittaessa harkita hälytysalueiden muutoksia.

Alueellisesta näkökulmasta poliisilaitosten toimialueiden muodostamisessa on otettu huomioon tärkeimpien toiminnallisten sidosryhmien toiminta-aluejaot. Näitä ovat erityisesti syyttäjälaitos ja hätäkeskuslaitos. Hätäkeskuslaitoksen osalta aluejako poikkeaa vain ehdotettujen Lounais-Suomen ja Sisä-Suomen poliisilaitosten osalta. Syyttäjälaitoksen osalta poikkeavat järjestelyt ovat tällä hetkellä Hämeessä sekä vähäisissä määrin Uudellamaalla, jossa syyttäjälueet eivät vastaa maakuntarajoja. Aluerajojen erot Etelä- ja Keski-Suomessa ovat toiminnallisesti hallittavissa ja myöhemmin yhteen sovitettavissa. Oikeusministeriön asettama neuvottelukunta on esittänyt ehdotuksen oikeudenhoidon uudistamisohjelmaksi vuosille 2013–2025 (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 16/2013). Suomessa on tällä hetkellä 13 syyttäjänvirastoa, Ahvenanmaa mukaan lukien. Uudistamisohjelmassa ehdotetaan, että virastojen määrää vähennetään ja että virastojen toimialueet saatetaan vastaamaan poliisilaitosten toimialueita niin, että jokainen syyttäjänvirasto on samanrajainen yhden tai useamman poliisilaitoksen alueen kanssa.

Toimialueuudistuksen taloudellisista vaikutuksista

Poliisin hallintorakenneuudistuksessa kokonaisuutena tavoitellaan 25–30 miljoonan euron säästöjä poliisin johto-, hallinto- ja tukitoiminnoista. Liikkuvaan poliisiin kohdistuvat taloudelliset vaikutukset on esitelty hallituksen esityksessä (HE 15/2013 vp). Hanketyöryhmän esityksessä poliisin hallintorakenneuudistus Pora III – päälinjaukset paikallispoliisin organisaation uudistaminen todetaan taloudellisesti mitattuna hallintorakenneuudistuksen kolmannen vaiheen tärkeimmäksi uudistukseksi yhdessä liikkuvaa poliisia koskevan uudistuksen kanssa. Johtotehtävien ja hallinto- ja tukitoimintojen sopeutukset ovat yhteensä 8,3 miljoonaa euroa vuoden 2016 tasolla. Kustannusvaiku-

tukset koostuvat erityisesti poliisipäälliköiden ja apulaispäälliköiden määrän vähenemisestä sekä hallinnollisten tukitoimintojen henkilötyövuosien vähenemisestä. Lisäksi poliisin palveluverkoston kehittämällä tavoitellaan 2,8 miljoonan euron toimitilasäästöjä. Kustannusvaikutusten laskentaperusteet on esitelty hanketyöryhmän julkaisun luvuissa 3 ja 6.

Hanketyöryhmän esityksessä paikallispoliisiuudistuksen on arvioitu aiheuttavan merkittävästi virkatyönä toteutettavaa työtä. Merkittäväksi muutuskustannukseksi on arvioitu Poliisihallituksen vastuulla olevien tietojärjestelmien muutokset. Pääjärjestelmien osalta erillisiä kustannuksia ei aiheudu siitä syystä, että poliisitoiminnan uuden tietojärjestelmän, Vitjan, käyttöönotto tapahtuu samanaikaisesti organisaatiouudistuksen voimaantulon kanssa. Uutta poliisilaitosaluejakoa tukevat hälytystoiminnan tekniset muutokset (mm. Virve-radioiden päivitys, kuljetusvälineiden tunnusten muutokset, monikanavareitittimien asennus autoihin) rahoitetaan jo käynnissä olevista hankkeista ja vakinaisella budjettirahoituksella.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Hanketyöryhmä on esityksessään arvioinut, että vaikka uudistuksessa pyritään säilyttämään nykyiset operatiivisen toiminnan rakenteet, poliisilaitosten määrän vähentämisellä on merkittäviä toiminnallisia vaikutuksia. Näistä merkittävimmät ovat:

- Osa usean poliisilaitoksen yhteistyönä hoidettavista tehtävistä voidaan jatkossa siirtää kokonaan yhden poliisilaitoksen vastuulle. Myös mahdollisuudet resurssien siirtoihin lisääntyvät.
- Poliisilaitosten johtaminen uudistuu hanketyöryhmän esityksessä kuvatulla tavalla. Johtamistasojen määrä ei kasva.
- Liikennevalvonta organisoidaan uudelleen. Uudelleenorganisoinnin toteutusta ja vaikutuksia on käsitelty hallituksen esityksessä (HE 15/2013 vp).
- Hälytys- ja valvontatoiminnan toimintamallit tarkastetaan. Uudet laitokset ovat toiminnallisesti niin suuria, että ne kaikki tulevat kattamaan useita kenttäjohtoalueita ja Virve-puheryhmiä. Tästä syystä yleisjohtotehtävien organisointiin joudutaan kiinnittämään erityistä huomiota.

Henkilöstövaikutuksista

Toimialueuudistuksella on merkittäviä henkilöstövaikutuksia. Päällikkötasoisia tehtäviä sekä esikunta- ja hallintopalveluissa toimivien henkilöiden asemaa koskevat linjat on esitelty hanketyöryhmän esityksen Poliisin hallintorakenneuudistus Pora III –päälinjaukset luvussa 5. Muutokset tullaan toteuttamaan henkilöstön näkökulmasta mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti ja hyödyntäen suuren organisaation tarjoamia joustavia ratkaisumahdollisuuksia. Pitkällä aikavälillä suuremmat poliisilaitokset tar-

joavat paremmat erikoistumisen ja urakehityksen mahdollisuudet työntekijöille. Tehäväjärjestelyjen toteuttamista on käsitelty hallituksen esityksessä (HE 15/2013 vp).

Sektorijohto ja sen alaiset poliisitoiminnan yksiköt säilyvät lähtökohtaisesti nykyisellään. Erilaiset toiminnan uudelleen organisointiin liittyvät muutokset ovat kuitenkin todennäköisiä. Sama koskee lupapalvelujen henkilöstöä.

Hallituksen esityksessä (HE 15/2013 vp) on arvioitu hallintorakenneuudistukseen liittyvien säädösten sukupuolivaikutuksia myös paikallispoliisin osalta. Arvion mukaan organisaatiomuutoksiin liittyvät säädökset ovat sukupuolineutraaleja.

Toimialueuudistuksen kielellisistä vaikutuksista

Poliisilaitosalueiden kasvulla on vaikutusta myös poliisilaitosalueiden kielelliseen asemaan ja henkilöstöltä edellytettäviin kielitaitovaatimuksiin.

Suomen kansalliskieliä, suomea ja ruotsia, koskevan perustuslain (731/1999) 17 §:n mukaan lailla turvataan jokaisen oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa asiassaan omaa kieltään, suomea tai ruotsia, sekä saada toimituskirjansa tällä kielellä. Lain 122 §:n mukaan hallintoa järjestettäessä tulee pyrkiä yhteensopiviin aluejaotuksiin, joissa turvataan suomen- ja ruotsinkielisen väestön mahdollisuudet saada palveluja omalla kielellään samanlaisten perusteiden mukaan.

Perusoikeusuudistukseen liittyen annetulla kielilailalla turvataan perustuslaissa säädetty jokaisen oikeus käyttää tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa omaa kieltään, suomea tai ruotsia. Kielilain 10 §:n mukaan jokaisella on valtion viranomaisessa ja kaksikielisessä kunnallisessa viranomaisessa oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Asian käsittelykielestä viranomaisissa säädetään kielilain 3 luvussa ja toimituskirjan ja muun asiakirjan kielestä lain 4 luvussa.

Kielellisiä oikeuksia esitutkinnassa koskee erityisesti esitutkintalain (805/2011) 4 luvun 12 §, jossa säädetään jokaisen oikeudesta käyttää esitutkinnassa suomea tai ruotsia kielilain 10 §:ssä säädetyllä tavalla sekä esitutinnan käsittelykielestä. Esitutkinnassa huomioitavia ovat myös esitutkintapöytäkirjojen laadintaa ja maksutonta virallista käännöstä koskevat kielilain 19 §:n 2 momentti ja 20 §.

Yksi- ja kaksikielisistä viranomaisista säädetään kielilain 6 §:ssä. Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan yksikielisellä viranomaisella tarkoitetaan valtion viranomaista, jonka virka-alueeseen kuuluu ainoastaan samankielisiä kuntia. Momentin 2 kohdan mukaan kaksikielisellä viranomaisella tarkoitetaan valtion keskushallintoviranomaista ja

muuta viranomaista, jonka virka-alueeseen kuuluu erikielisiä kuntia tai vähintään yksi kaksikielinen kunta. Kielilain 6 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen alueellisen yksikön tai muun alueellisen organisaation kielellinen asema määräytyy sen virka-alueen kielellisen aseman mukaan. Erityisistä syistä voidaan virka-alueen kielivähemmistön tarpeita varten perustaa yksikielisiä yksiköitä tai osastoja.

Kielilain 5 §:n mukaan kunnat ovat joko yksikielisiä tai kaksikielisiä. Kuntien kielellisestä asemasta vuosina 2013–2022 on säädetty kielilain 5 §:n 1 ja 2 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella (53/2013).

Toimialueuudistuksen vaikutus poliisilaitosten kielelliseen asemaan on kuvattu seuraavaan taulukkoon:

Toimialueuudistuksen vaikutukset poliisilaitosten kielelliseen asemaan 1.1.2014			
Kunta	Kielellinen asema 2013-2022	Nykyinen PL -> PL 1.1.2014, alueellinen yksikkö (x)	Muutos kaksikielisyteen
Helsinki - Helsingfors	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Helsingin PL -> Helsingin PL	
Lapinjärvi - Lapträsk	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Itä-Uudenmaan PL -> Itä-Uudenmaan PL	nyk. Keski-Uudenmaan PL
Loviisa - Lovisa	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Itä-Uudenmaan PL -> Itä-Uudenmaan PL	
Myrskylä - Mörskom	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Itä-Uudenmaan PL -> Itä-Uudenmaan PL	
Porvoo - Borgå	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Itä-Uudenmaan PL -> Itä-Uudenmaan PL	
Sipoo - Sibbo	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Itä-Uudenmaan PL -> Itä-Uudenmaan PL	
Vantaa - Vanda	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Itä-Uudenmaan PL -> Itä-Uudenmaan PL	
Pyhtää - Pyttis	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Kymenlaakson PL -> Kaakkois-Suomen PL	nyk. Etelä-Karjalan PL
Turku - Åbo	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Varsinais-Suomen PL -> Lounais-Suomen PL	nyk. Satakunnan PL
Kemlönsaari - Klmitöön	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	Varsinais-Suomen PL -> Lounais-Suomen PL, (x)	
Parainen - Pargas	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	Varsinais-Suomen PL -> Lounais-Suomen PL, (x)	
Espoo - Esbo	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Länsi-Uudenmaan PL -> Länsi-Uudenmaan PL	
Hanko - Hangö	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Länsi-Uudenmaan PL -> Länsi-Uudenmaan PL, (x)	
Kauniainen - Grankulla	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Länsi-Uudenmaan PL -> Länsi-Uudenmaan PL	
Kirkkonummi - Kyrkslätt	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Länsi-Uudenmaan PL -> Länsi-Uudenmaan PL	
Lohja - Lojo	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Länsi-Uudenmaan PL -> Länsi-Uudenmaan PL	
Siuntio - Sjundeå	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Länsi-Uudenmaan PL -> Länsi-Uudenmaan PL	
Inkoo - Ingå	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	Länsi-Uudenmaan PL -> Länsi-Uudenmaan PL, (x)	
Raasepori - Raseborg	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	Länsi-Uudenmaan PL -> Länsi-Uudenmaan PL, (x)	
Kaskinen - Kaskö	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Pohjanmaan PL -> Pohjanmaan PL, (x)	nyk. Etelä-Pohjanmaan PL
Kokkola - Karleby	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	K-Pohjanmaan ja Pietarsaaren PL -> Pohjanmaan PL	
Vaasa - Vasa	Kaksikielinen, enem. kieli suomi	Pohjanmaan PL -> Pohjanmaan PL	
Kristiinankaupunki - Kristinestad	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	Pohjanmaan PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Kruunupyä - Kronoby	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	K-Pohjanmaan ja Pietarsaaren PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Maalahti - Malax	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	Pohjanmaan PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Mustasaari - Korsholm	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	Pohjanmaan PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Pedersören kunta - Pedersöre	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	K-Pohjanmaan ja Pietarsaaren PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Pietarsaari - Jakobstad	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	K-Pohjanmaan ja Pietarsaaren PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Uusikaarlepyy - Nykarleby	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	K-Pohjanmaan ja Pietarsaaren PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Vöyri - Vörå	Kaksikielinen, enem. kieli ruotsi	Pohjanmaan PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Korsnäs	Yksikielinen ruotsinkielinen kunta	Pohjanmaan PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Luoto - Larsmo	Yksikielinen ruotsinkielinen kunta	K-Pohjanmaan ja Pietarsaaren PL -> Pohjanmaan PL, (x)	
Närpiö - Närpes	Yksikielinen ruotsinkielinen kunta	Pohjanmaan PL -> Pohjanmaan PL, (x)	

Toimialueuudistuksessa nykyisiä poliisilaitosalueita yhdistetään, jolloin joidenkin kaksikielisten poliisilaitosten toimialueet laajentuvat. Tästä syystä poliisin hallinnosta annetussa asetuksessa (158/1996) säädettyjä virkamiehen kielitaitovaatimuksia kaksikielisessä viranomaisessa sovelletaan nykyistä useampaan virkamieheen.

Niillä alueilla, joiden toiminnallinen alue muuttuu yksikielisestä kaksikieliseksi, kielitaitovaatimukset käytännössä tiukentuvat nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Uusista poliisilaitosalueista kaksikielisiä 1.1.2014 lukien ovat Helsingin poliisilaitos, Länsi-

Uudenmaan poliisilaitos, Itä-Uudenmaan poliisilaitos, Lounais-Suomen poliisilaitos, Kaakkois-Suomen poliisilaitos ja Pohjanmaan poliisilaitos. Yksikielisiä suomenkielisiä poliisilaitoksia ovat Hämeen poliisilaitos, Sisä-Suomen poliisilaitos, Itä-Suomen poliisilaitos, Oulun poliisilaitos ja Lapin poliisilaitos. Kielitaitovaatimukset muuttuvat organisaatiomuutoksen myötä yksikielisestä kaksikieliseksi Keski-Uudenmaan alueella (Itä-Uudenmaan poliisilaitos), Satakunnan alueella (Lounais-Suomen poliisilaitos), Etelä-Karjalan alueella (Kaakkois-Suomen poliisilaitos) ja Etelä-Pohjanmaan alueella (Pohjanmaan poliisilaitos). Organisaatiomuutoksen yhteydessä yksikään poliisilaitos ei muutu kaksikielisestä poliisilaitoksesta yksikieliseksi poliisilaitokseksi.

Kielitaitoa koskevista vaatimuksista niiden poliisin virkojen osalta, joissa säädettyinä kelpoisuusvaatimuksena on korkeakoulututkinto, säädetään julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:ssä. Kyseisen säännöksen mukaan henkilöstöltä, jolta edellytetään säädettyinä kelpoisuusvaatimuksena korkeakoulututkintoa, vaaditaan kaksikielisessä viranomaisessa viranomaisen virka-alueen väestön enemmistön kielen erinomaista suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen tyydyttävää suullista ja kirjallista taitoa. Muussa poliisimiehen virassa kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena on kaksikielisessä viranomaisessa poliisin hallinnosta annetun asetuksen 16 a §:n 2 momentin mukaan viranomaisen virka-alueen väestön enemmistön kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito. Yksikielisessä viranomaisessa edellytetään viranomaisen kielen hyvää suullista ja kirjallista taitoa sekä toisen kielen tyydyttävää ymmärtämisen taitoa.

Poliisin hallinnosta annetun asetuksen 16 b §:ssä on säädetty kielitaitovaatimukset myös poliisilaitosten vartijoille ja ylivartijoille seuraavasti: Kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena poliisilaitoksen vartijan ja ylivartijan virassa on kaksikielisessä viranomaisessa joko suomen tai ruotsin kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito. Yksikielisessä viranomaisessa edellytetään viranomaisen kielen hyvää suullista ja kirjallista taitoa. Kun kaksikielisessä viranomaisessa täytetään poliisilaitoksen vartijan tai ylivartijan virkaa, on kiinnitettävä huomiota siihen, että suomen ja ruotsin kielen käyttämistä edellyttävät virkatehtävät voidaan jakaa asianomaista kieltä taitavien henkilöiden suoritettaviksi.

Kielilain 6 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen alueellisen yksikön kielellinen asema määräytyy sen virka-alueen kielellisen aseman mukaan. Aiemman poliisin hallintorakenneuudistuksen yhteydessä perustettiin kaksikielisistä enemmistöltään ruotsinkielisistä kihlakunnista ruotsinkielisten palvelujen turvaamiseksi kielilain 6 §:n 2 momentin mukaisia alueellisia yksiköitä, joita ovat Raasepori, Pietarsaari, Mustasaari ja Närpiö sekä Turunmaa. Valtion viranomaisten työkielestä säädetään kielilain 26 §:ssä. Poliisilaitosten alueelliset yksiköt ovat kielelliseltä asemaltaan kaksikielisiä ruotsin-

kielienemmistöisiä yksiköitä, joiden työkieli on ruotsi. Alueellisten yksiköiden määrään tai alueisiin ei esitetä muutoksia. Yksiköiden tehtävät ja kielellinen asema säilyvät ennallaan.

Poliisin hallinnosta annetun asetuksen 16 a §:n 3 momentin mukaan kaksikielisen poliisilaitoksen alueellisessa yksikössä, jonka enemmistön kieli on toinen kuin poliisilaitoksen enemmistön kieli, kielitaitoa koskevana kelpoisuusvaatimuksena muussa kuin korkeakoulututkintoa edellyttävässä virassa on alueellisen yksikön toimialueen väestön enemmistön kielen hyvä suullinen ja kirjallinen taito sekä toisen kielen tyydyttävä suullinen ja kirjallinen taito.

Poliisihallinnon vakituiseen virkaan nimitetty voidaan siirtää 1.1.2014 toimintansa aloittavan uuden poliisilaitoksen palvelukseen kielitaitoa koskevien kelpoisuusvaatimusten muuttumisesta huolimatta. Poliisin paikallishallintouudistuksesta johtuva kielelliseltä asemaltaan erilaiseen poliisilaitokseen siirtäminen ei kuitenkaan muuta henkilön kielitaitokelpoisuutta, joka määräytyy 31 päivän joulukuuta 2013 tilanteen mukaisesti. Jos virkaan nimitetty virkamies hakee toista virkaa tai määräaikaista virkasuhdetta, jonka kielitaitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset ovat toiset kuin sen viran, johon hänet on nimitetty, tulee vaadittava kielitaito osoittaa erikseen. Tällaisissa tilanteissa kielitaitoa koskevat kelpoisuusvaatimukset tiukentuvat.

Perustuslakivaliokunnan linjausten mukaan kielellisten oikeuksien toteutumiseen on kiinnitettävä huomiota hallinnollisia uudistuksia valmisteltaessa. Kattava kielivaikutusten arviointi on välttämätöntä erityisesti, jos hallinnollisilla muutoksilla voi olla vaikutusta kieliryhmien tosiasialliseen mahdollisuuteen saada palveluja omalla kielellään (PeVM 1/2010 vp, s. 6, ks. myös PeVL 21/2009 vp, s. 3–4).

Liikkuvan poliisin henkilöstön siirtämisen kielellisiä vaikutuksia on käsitelty hallituksen esityksessä (HE 15/2013 vp). Hallituksen esityksessä todetaan, että poliisihallinnon organisaatiouudistuksen yhteydessä ei esitetä muutoksia poliisimiesten kielitaitovaatimuksiin. Uudistuksessa noudatetaan voimassaolevia kielitaitoa koskevia kelpoisuusvaatimuksia, niitä koskevia siirtymäsäännöksiä sekä tulkintaohjeita noudattaen samoja periaatteita kuin aikaisemmissa hallintorakenneuudistuksissa. Poliisilaitosten toimialueuudistus ei vaikuta kansalaisten tosiasialliseen mahdollisuuteen saada poliisipalveluja suomen ja ruotsin kielellä. Toimialueuudistuksessa ruotsinkieliset poliisipalvelut turvataan edelleen koko maassa. Poliisilaitosalueet mahdollistavat nykyisten toimintamallien jatkumisen. Hallituksen esityksessä todetusti poliisihallinnon sisäisin tulosohjauskeinoin arvioidaan, selvitetään ja turvataan kielellisten oikeuksien toteutuminen myös käytännössä. Muun muassa Poliisihallitus on maaliskuussa 2013 asettanut työryhmän (2020/2013/1216) kielellisten palvelujen toteuttamisen varmistamiseksi poliisin hallintorakenneuudistuksessa.